

pokon tervezte a helyi díjazások reformját. Különösen fontosak voltak a miniszter ama ki- jelentései, melyeket az áruszállítás reformjára vonatkozólag tett, ama reményeknek adván ki- fejezést, hogy e reform nagy közgazdasági hasznán kívül tetemes pénzügyi haszonnal is fog járni. Kérte a házat, hogy hagyjon a kor- mányoknak szabad kezét s ne ki kívánja, hogy az új díjazást megvitátás végett a ház elé hozza. Válla Árpád, Irányi Dániel és Baross újabb felszólalása után az ülést vé- get ért.

A császár tanügyi reformjai Német- országban. Berlinből érkezett hír szerint leg- közelebb császári rendelet fog megjelenni a közoktatásügyet illetőleg, melyben a császár azt fogja hangoztatni, hogy a hittanban a ki- vülről tanulás megszorítások és hogy az ok- tatás erkölcsi oldalára különös súly fektet- sék; a császár kívánja fogja továbbá, hogy a történelmi oktatás egészen a legújabb időkig folytassék; tudja meg a tanulók, hogy a porosz királyok mindenkor gondoskodtak az elnyomott osztályokról, így különösen a leg- utóbbi évtizedben a socialista reform által; a császárnak az az óhajta, hogy az iskolák is működjenek közre a social-democratia elleni küz- delemben; a tanulók legyenek képesek a so- cial-democratia tévtanait ilyenekül felismerni; a rendelet emellett azt fogja hangsúlyozni, hogy a tanulókat a tanító képzés intézetekben meg kell ismertetni a nemzetgazdaságon fűzött teteleivel.

Külföldi hírek. A belga törvényhozó testület kedden kezdte meg órái ülését, meg- pedig minden ünnepélyesség nélkül. Trón- beszéd nem tartott. — A porosz or- szággyűlés új ülését tegnap nyitotta meg Vilmos császár és személyesen olvasta fel a trónbeszédet, mely főleg a porosz belügyekkel foglalkozik. — A madridi dohánygyár nagy része leégett. 6000 ember munka nélkül maradt. — Elfogott dél-szláv hír- lap a pirió. Bécsben Gobsegeres Spiridon ismert detszláv publicistát, az uralkodóház egyik tagjának megsértése miatt, elfogták.

Dr. Földi János.

Irt: Trencsény Károly. Emlekezzünk régiekről! Ez újabb mintegy jelszó gyanánt lett elfogadva, a mi eléggé öröndetes jelenség. Korunkat úgy is — nem épen méltatlanul — a realizmus korának szeretik nevezni. Azonban már ez az egy dolog is, a kegyeletes megem- lékezés, eynhiti némileg a mereven kimondott vádat.

Hisz' a realizmus oly szépen összefér az idealizmussal! Az egymást követő évek ekesen szóló bizonyítékai ennek. Az éber kegyelet hány feledésnek indult, vagy már feledésbe ment jelesnek emlékét újította föl csak az újabb időben is!

Ez éber kegyelethez kívánék szólani én is, föllebbevte egy derék jelesnek emlékérl a feledésnek immár nagyon sürű fátyolát, ha gyenge szavam visszhangra találja s nem hangzanék el, mint a pusztában kiáltó szót. Már három esztendeje, hogy időnként el-elmegyek Hadházaon a „Kapus-ut” mellett levő ó temetőbe, — melyet most teengeri föld- nek használnak — s ott fölkeresem a susogó ákácok árnyában dr. Földi Jánosnak a k elhagyott sírját, melyet meg most egy kor- poros alakú, porladózó közemék jelöl.

Meg most... Mert a romboló idő, segítve áldatlan kez- zek által, ezt is hamar elpusztítja s pár év múlva „kő se mutatja helyét” a sírnak, mely- ben nyugalmat kerestél, „ki életben tavaszt nem ért.”

Diplomatiai baklövés.

Irt: Rovetta G. Ford: Cs... K... — Kivel óhajt uraságod beszélni? Julia vagy Lucia grófnéval? Kérdé egy fecske farku sárga kabátba bujtatott hosszú száraz valami, a Tolosana kastély előcsarnokába lépő, divatosan öltözött fiatal em- bertől.

— Én — én Lucia grófnéval akarok beszélni.

— Akkor kérem — ide tessék belépni s Jean — hisz tetszik tudni, minden inast Jeannak hívna — előre sietett a kis terem- be, melyben keleti fényezés s keleti forraság uralkodott s a mely telve volt aranyozott bu- torokkal, tükörökkel s virágokkal.

— Kérem becses nevét? — Recanati Gino gróf vagyok. Jean meghajtotta magát s eltűnt, a fiatal ember pedig arra használta e pillanatot, hogy egy gyors kezmozdulattal rendbe hozza össze kusztai hajfirtjeit.

A gróf nem csak szép, hanem divatban is volt, s külseje a legfokozottabb igényeket is kielégítette; grand seigner s ügyes diplo- mata.

A spanyol követéshez volt beosztva, mint attacheé s csak a löversenyekre jött haza Romába.

A szép grófné megjelenéség azzal tölt- tette idejét, hogy tükör elé állott s össze- számította feyverreit, melyeket a tervezett támasznál használhat s a melyek biztosan győzelemre is segítik; mert Gino szerelmes volt, őt szerelmes Lucia grófnéba, — hu- szonhat órá óta. Tegnap este látta először Melikófi her-

Ki volt Földi János? Sajnos: mai nap- ság már kevesen tudják. Még az irodalomtör- ténét is csupán néhány szóval emlekeznek meg róla. Pedig mily szépen mondja Schiller: „A ki korában a jobbaknak eleget tett, az elt- minden kornak.” — Ha ezt nem minden tel- kintetben vonatkozathatjuk is Földire, a ki — bár rövid ideig élt — korában oly dere- kasan betöltte a helyet, melyre hivatta volt, sőt munkássága áldásosan hatott a későbbi időkre is: annyit azonban kiérdemelt, hogy emlékét megmentsük a végeyzesztől.

Földi szülőhelye ugyanaz az alföldi város, mely Arany Jánost adta nekünk: Nagy-Szal- onta. Az 1755. év december 21-én született közreudó, szegény sorsu szülőktől, kik őt kor- rán árvaságra hagyták. — Tanulmányait Szal- ontán kezdé s 1773-tól 81 ig a debreczeni kollégiumban folytatta nagy nekilözések közt, tudományomja által ösztönözve. 1781 ben az akkori idők szokása szerint „rektoriára” ment Halasra. De nagyratóró lelke már a következő évben a fővárosba vitte őt, hová oly régen vágyott. A pesti egyetemen az orvosi tudomá- nyokat hallgatta. Mily nyomorban, mennyi nélkülözés közt! — sokat beszélhetnék arról a Duna halkan morgó hűllámai, melyek inseguek tanui voltak. Ha a hűllámok beszé- det értenék!...

Sub ponde re crescit palma. — Földit se nyomaták le az élet terhei. 1788 ban tanulmá- nyait befejezte — mint okleveles orvost — Szatmár városá hivta meg. Három év múlva pedig a Hajdu kerület nyerte meg őt kerületi főorvosul s Hadháza költözött, mely város- ta kerület lakóhelyéül jellelté ki. — Itt élt s munkálkodott, mint orvos, mint természettu- dos s nyelvész s mint költő, egy rövid év- tizeden át. Családot alapított, de „Hymen rózsá-koszorúja”-ból neki csak tövisek ju- tottak.

Mint kerületi főorvos, köztisztelőt és szeretet által körvezeve, buzgón teljesíté ne- héz és fontos hivatását.

Mint természettudós, az uttörők közé tartozott. A kik a tudományok s a tanügy- nek a jelen század elején való állapotát ismer- kik, csak azok méltanyolhatják keilözleg Földi- nek e teren való munkásságát, törekvésének fontosságát. Legyen szabad egyik jeles mun- kájának előbeszédéből néhány sort idezennem.

A munka címe: „Természeti Historia A Lin- né Systemája szerint. Első tsmó. Az állatok országa, Irtá Földi János, Az orvosi Tudomá- nyoknak Doctora, a N. Szabad Hajdu városok kerületének rendes Orvosa, és a Jenai Physica, és Mineralis Tudós Társaságoknak Tagja. — Pozsonban, Weber Simon Peter költsége- vel, és betűivel. 1801.” — Az előbeszéd így hangzik: „Nemzetem! Földiem! A” szomszed Nemzetsegek minémü nagy igekezzetel, és mely hasznos előmenetellel gyakorolják, kivált ez utolsó Felszázadtól fogva, a Természeti Historiát, ezt a” Tudományt, melynek oly nagy befolyása vagyon, mind az egész Status Jave- ra, mind magánosan kinek kinek esmeretere és hasznára; s a ki erre veti figyelmességét, minden jól látja: a midőa mi nálunk, ki vé- ven a Királyi Oskolákat, ez meg közönsege- sen nem is tanítattik, a” midőa mi nálunk sok Oskolákban, ah fájdalom! ez meg a” Tudomá- nyok köze valónak sem esmeretetik, a” midőa, kivált született Nyelvünkön, ennek meg E m- b r y ó j a is alig termett meg!... Nyelvünk nem alkalmas-e erre, vagy mi magunk nem vagyunk alkalmasok? mind a” kettő méltat- lanság; de mind a” kettő, szerentsenkre, meg- száfolható gyanuság!... Nemzetem! tanítasd es tanítsd valahára avagy tsak ezt az egyet- len egy tudományt Nemzeti nyelven! Ennek idegen nyelven való tanitattasa, idegen nyel- vet behozó... es csak idegeneket boldogító!... Es eppen ilyen tekinteteknek meggöndo-

lásából, s ezen célra való Intézetből természet- en most a” Nemzet lábához, Nemzeti nyelven, ezen elkezdett Természeti Histori- amnak első Tsmóját, az Állatok Or- szágát, igekezzven tsmónként hozzá adri, ha elek, és ha munkámnak kedvességét ta- pasztalandom, a” többi Országokat is, az után az ezeknek hasznát mutató, s mun- kába vevő Technológiát is (igéretét nem valhatta be), hogy az első Papasz: de ha n i n t s k ö n y v ü n k, szájunkból kivé- tessék... hogy a” Magyar Nyelvnek tehető- sége kitessék, hogy a” más Nemzetekkel mel- lesleges és egyarányos érkezésre út nyitass- sek, es így a” Nemzet java es dítősége eiebb mozdittassék.”

Már mint nyelvész szól a következőkben: „Az Állati, valamint a” több természeti Orszá- gokbeli Nevelkek is, én azt tselekedtem, hogy minden kapható, régi, es újabb Magyar Köny- veből, azokat szinte 15 estendőtől fogva szelegeitem, a” közpép között is, hogy mit miképpen nevez, szintelen értekeztem, sőt mil- vel egy Név egy Tartományban, másban más közönsegebeib: az ily Provinciai is Neveket Levelezéssel is gyűjtöttem, mert nem is minden föld mindent terem, es a Pro- vincialis musok mind együtt tessik öszvességel a” Magyar Nyelvet.”

Mint nyelvtudós, a magyar nyelvnek mind végig lelkes bajnoka es művelője volt. A maga korában oly nevezetes, — most már inkább csak irodalomtörténeti fontossága — „Debre- czeni nagy grammatika”-nak Földi pályaműve kezei alapjait.

Költő is volt Földi s mint ilyen, az iro- dalomban „d e b r e c z e n i - k ö r” néven is- mert írői csoportba tartozott, mely körnek tagjai voltak Diószegi es Fazekas, a híres „Füveskönyv” szerzői, az utóbbi meg a „Lu- das Mátyi” írója is, továbbá Debreczen busz- kesége, Csokonai s meg mások. — Földi ér- zelmes, melancholikus dalait soká enekelték Hadháza es Debreczen koryúken.

Ez rövid képe dr. Földi János életének es működésének. Ezen jeles tudósunk es költőnek már- már jeltelen sírja küz az enyeszettel a h-had- házi ó temetőben. Maga jellelté ki a helyet, a hová temessék, s a hol el is temették 1801. április 8-án. (Megh. apr. 6.)

„Amott a „Kapus út” mentében Láttomra volt egy kórtvély-fa, A sírhalmok s cserék szelében, — Kivágták, nincs az is már ma. — En e kies tért választottam Számomra temetőhelyül, E vad kórtvély-fát óhajtottam Sírhalmomat címző jelül. Mégis ha történik halálom, Ne másva temessetek, Itt nyugtasson meg edes álom, Tetszésem ez, kedvezetek! — Egy á k á s z t kórtvély fám helyébe Ültessen egy jöltvéf kez, Melyről zephir naplementében Susogva majd síromra vez. — Midegyiket túskek borítják, Mint az én kínos eltemet, — Ók ezt vedelmükre fordítják, A mi engem sírba temet. — Ti gyermekek, majd ha látjátok Hús balzsamu virágait Majusban nyílni: ne bántsátok, Hadd földjék Földi hámvait! — Majd azok közt, kik itt elmennek, Így szól egy, a ki jól ismert: — Itt folytak le napjai annak, — Kik éteben tavaszt nem ért.”

Eőtvs „Végrendelet”-ében márvány osz- lop helyett eszméi győzedelmet kívánta emlék-

Lucia férje pedig élt s a legjobb egészségnek örvend.

— A mit nem irigylek tőle. Bemutatták; Juliával egy négyest tánc- zolt — köteleltségből, Lucziával mazurkát s keringőt — szerelemből.

A cotillonál már oda volt, boldogsága, jóváje, szóval mindene a szép Lucia mosolya- tól függött.

— Mikor lehetek oly szerencsés, önt vi- szontlátáni grófne?

Két s négy órá között fogadom bará- taimat.

— Akkor engedje meg, hogy négy s öt órá között jöbhessek.

— Ah — ön nem akarja magát a bará- taimhoz számítani?

— Nagyon rövid idő óta ismerem arra, hogy barátja legyek, de nem is lehetek, mert — imádom!

— Ah szerelmi vallomás?

— Nem, csak gyónás.

— Tehát azt akarja, hogy megbocsássam- e bűnet?

— Nem tudom, bűn-e, a mit most érzek, — eddig soha nem éreztem.

A cotillon után Lucia s Julia haza- mentek; természetesen Gino is sietett elhagy- ni a mulatságot.

A folyosón megszólította Raiberti gróf: — Jóvá kell tennem egy kis hibámat, a sógori- nak

— Mifele sógori- nak?

— Azaz az unokatestvérek... szóval a két Tolosana nem unoka testvérek, hanem sógori- nak; férjeik nem unoka — hanem edes testvérek voltak.

— Ugy! te mindig összezavarod a ro- konsági viszonyokat.

jelöl, Földi csak „egy akaszt” óhajtott hatyu- dalában.

Óhajta — bár későn — teljesült is. Az akkori helybeli lelkesnek s a Hajdu- kerület főkapitányának kezdeményezése foly- tán Földi halálának 46-ik évfordulóján, 1847. ápril 6-án, emlékünnepet ült a vidék értelmi- sége a debreczeni főiskola közreműködésével. Ugyanakkor az akácúdtetés is megtörtént, „husvét 3-k napján, igen szép tavaszi nap- on.” Ez alkalomra Pestről a mindentér- keskedni tudó Garaytöl egy megisztelő le- keszettel, „egy nyajas Emleky” is érkezett a természetbarátok nevében, üdvözölven Alföld lakóit, kik egybegyűltek, „Hogy a természet- fiának a természet Szent ünnepeün ünnepet ül- jenek.”

1876. ápril 6-án egy újabb ünnepélyielm áldozott Hadháza közönsege Földi emlékének, a mikor (vagy talán csak később) egy kor- poros alakú emlékkövet állítottak a jeltelen sír fölé, mely azóta teljesen elhagyatva, évről- évrő keledezik az elpusztuláshoz.

1891-ben s á z é ve lesz annak, hogy Földi Hadháza költözött; egy év múlva tán ismét jeltelen lesz a hely, a hová nyu- godni tett...*)

Emlekezzünk régiekről! (H.-Hadház.)

HELYI HIREK.

Uj ipartelep.

Debreczen, nov. 13. Korlátolt ipari viszonyaink között való- sággal e s e m é n y - s z á m b a meg, ha ha- zánkban valahol új ipartelep létesíttetik. Na- gyobb jelentőséggel bír ez nálunk, mint az ipargazdag külföldön, mert nálunk valamely új ipartelep felállításá nem csupán közgazdasági jelentőséggel bír, hanem egyuttal nemzeti szem- pontból is merlegeljük s a hazafiúi ér- d e m n e k számított be azt, ha valaki ipar- unk emelése es fejlesztése körül fáradozik.

Az újsgá ingeréa kívül bizonyára legelőb sorban ez a szempont vezérelte azon nagy- számú, diszes társaságot, mely tegnap d. u. a S t e r n J ö z s e f e s t e s t v é r e d e b r e c z e n i f a m ű p a r t e l e p t meg- szemlelte. A társaság valamennyi tagja meg volt leve az új ipartelep gazdag berendezése által, mert annak tulajdonosai oly csend- ben létesítették ezen iparvállalatot, hogy arról a nagy közönseggel alig volt tudomása.

Az új ipartelep a „Margit főúts” háta mögött, a sesta-kert bejáratánál fekszik. A régi sörház épületeit alakították át tetemes áldozattal faműipar-teleppé. A helyiség fel volt lobogozva s maguk a tulajdonosok kalauzolták a nagy számmal érkezö vendégeket.

A megnyitási ünnepélyre megjelentek: graf Degenfeld József főispán, Simóffy Imre polgármester, Boczkó Samuel főkapitány, dr. Király Ferencz orsz. gyűl. képviselő, Mayer Emil s Szepeffy Gusztáv gözmalmi igazgatók, Szabó József főszámvévő, Ferenczy Elek fő- szolgabíró, Balogh Mihály főmérnök, Turók Gábor főordómaster, Szostina Lajos, Zador La- jos, Szabó Kálmán, Csanak József, Kaszándyky Endre nagykereskedők, Fazekas Sándor real- iskolai igazgató, Nagy Ferencz lakarek es hi- telintezeti igazgató, Toth István s Toth Béla építészek, dr. Sarváry Gyula t. főorvos, dr. Balkányi Miklós ügyvéd, a keresk. akadémia tanarai, a helyi sajtó képviselői stb.

Midőa graf Degenfeld főispán a telepre érkezett, S t e r n Gy ö z ö r ö v i d ü v ö z l ő b e- szédet fogadta s bemutatva a gyár minden részét.

A 25 loereű gépezet nagyot fűrtentett s — Hogy Földi sírja jeltelen né maradjon; ar- ró gondoskodhaték H.-Hadház közönsege. Nagyon csekély áldozatról van szo, melyet H.-Hadházak most- taban erosen hangsúlyozott „szegény ség e” dacára is meghozhatnak!

Gino azon este nem ment a klubba; vágyott a magányba, ábrándozni akart.

Daczára a hideg téli levegőnek, kigom- boit kabátban szaladgált órák hosszai s min- den czél nélkül az utcákra, s mikor haza került, negy óra volt.

Negy óra! Meg tizenkét órát kell vára- kozni, míg ujra láthatja, az isteni not — bor- zasztó hosszú idő! Csak egy rövidítheti meg ilyenkor az ember az időt, ha lefekszik s al- szik, ha — tud.

Gino fényesen bebizonyította ezt, mert midőn szolgálja delután három órakor kiá- yított hálo termének ablakait, ő meg a tul- elendő Tolosana gróf neje r ö i álmo- dozott.

— Isten hozta, Recanati! már azt hit- tem, hogy elfejtette tegnapi ígeretét — mondá Lucia grófne; a török-selyem uszály suho- gott, a kis salont átható, bődítő illat tölte be s e suhagás s illat lázba hozta a szegény sze- relmes mindene ideget.

— Effejéttem?! Tegnap óta csak ötre gondolok, vágytam e pillanatra s megátkoztam ez a csiga lassu időt.

— Szent isten, de hamar megy ez önnél. Külömben jusszon eszébe, hogy négy óra már elmúlt.

— Hisz azt mondta ön grófné, hogy kettő s négy között — fogad?

— Igen, s ugy ön két órával meglop- hatta volna ezt a csiga lassuságu időt. No-no, ne atódjék meg ezen; hagyjon fel azzal a sok beszédrel es íparkodjék inkább — practi- kus lenni. Most például hasznos dolgot ve- gezne, ha ügyesea leeresztene ezen ablak- függönyet. Így ni! most legalább nem látja, ha prírlök hízelgeszeitől.

— Hisz azt mondta ön grófné, hogy kettő s négy között — fogad?

— Igen, s ugy ön két órával meglop- hatta volna ezt a csiga lassuságu időt. No-no, ne atódjék meg ezen; hagyjon fel azzal a sok beszédrel es íparkodjék inkább — practi- kus lenni. Most például hasznos dolgot ve- gezne, ha ügyesea leeresztene ezen ablak- függönyet. Így ni! most legalább nem látja, ha prírlök hízelgeszeitől.

— Hisz azt mondta ön grófné, hogy kettő s négy között — fogad?

— Igen, s ugy ön két órával meglop- hatta volna ezt a csiga lassuságu időt. No-no, ne atódjék meg ezen; hagyjon fel azzal a sok beszédrel es íparkodjék inkább — practi- kus lenni. Most például hasznos dolgot ve- gezne, ha ügyesea leeresztene ezen ablak- függönyet. Így ni! most legalább nem látja, ha prírlök hízelgeszeitől.

— Hisz azt mondta ön grófné, hogy kettő s négy között — fogad?

— Igen, s ugy ön két órával meglop- hatta volna ezt a csiga lassuságu időt. No-no, ne atódjék meg ezen; hagyjon fel azzal a sok beszédrel es íparkodjék inkább — practi- kus lenni. Most például hasznos dolgot ve- gezne, ha ügyesea leeresztene ezen ablak- függönyet. Így ni! most legalább nem látja, ha prírlök hízelgeszeitől.

azzal a gyár m- sen forgtak s- rók, fűreszek s- tekinthetünk

A nagy gő- morgatja, föld- volsághol, a „M- ja a g ő z t, a- annál ügyesebb- zese körülbelül- berendezés tej- foly.

A gyárban- dolgozik, kik e- csakhamar elsaj- vántato ügyesse- évi majus hóban- már megindíthat- A g y a r l o- gokat, kemény e- dasági es házi f- fákat s meg a p- a gépek.

A gyár ed- donosok egy kis- sen a sokféle f- fekek nyertek m- A társaság- lődötök a telep- lett nemcsak m- meg is letpete, e- lep létesítőknek.

Mi a magy- fejezzük ki a fej- bezagptó vilá-

* Szükke- muködött, estely- nagy táncsterm- a mint a felolv- alakult, nem aka- ez estelek a sz- mertünk hitelt a- szökkeltséget t- sem tudjuk mag- mi lehet ezen sz- nyereszkedő, ők- melynek produk- haza nagy taná- helyeselelnők; de- mely a k ő z ő - Debreczen város- szolgálya s az ily- gadják a város- re c z e n i k ő - keblűség minden- tudjuk elképzel- ki a „Csokonai-” várjuk es remélj- tere, kiről az ily- lese nem tétére- iránt, hogy a ga- síttessek s a var- rális czel érdeké- megnyitással!

* „Szegény- próbaja M i l l o - rettyének, a S z o - A darab zeneje- pedig a legszele- ke. A külső kial- pesti előadással. elősmert nagy n- u a y e r F e r e n c z - onyára megfogja- reczen közönsege- kező: V a n d e r - beleuva a viági- gát omi, de akko- han, ki szinten- nincs mit emle. egész vagyonát- pedig a szegény s- ságot, csupán a- meguuna az élet- magukat. Egy d- beitegyezik es a- tatan. Elvevzi föl- szeret, de boldog- hogy hatna Vand- eieinek a dalit, Vandergold csak- az életet, de a d- nathan később be- jut Vandergoldba- egész vagyonát, e- nyugodt. Az egés- ez eszmet, hogy a- milloknak többet- nezte végig.

* A „Csokon- d. u. 5 órakor- egytetelek helyi- sürgös es fontos- gyában. (Lásd, n- nírunket. Szerk.)

* A szivar- évben. 1889-ik év- es szivarlogy. 2 922,600 ft; s- van 324,000 ft- rta- szeptember hó v- siesen 1 865,000 - a megelőzo év- gyártmányok fog-

(Vége köv.)

azzal a gyár minden gépe mozgása jött. Sebesen forogtak a kemérek gyaluk, vésők, fűrők, fűrészek s a gyár egész működésébe bekezdhetők.

A nagy gőzgép, mely a többi 27 gépet mozgatja, földalatti csövekben, 300 méter távolságból, a „Margit-fürdő” ből kárpítja a gőzt, a mi az erőátvitelnek ritka, de annál ügyesebb alkalmazása. A gyár berendezése körülbelül 35,000 forintba került, ma már a berendezés teljes s az üzem akadály nélkül foly.

A gyárban jelenleg mintegy 40 munkás dolgozik, kik mindannyian debreczeniek s csakhamar elsajátították szakmájukhoz megkívántó ügyességet. A gyár berendezését f. évi május hóban kezdték meg szept. 15-én már megindíthatták a gépeket.

A gyár földolgoz mindennemű faanyagokat, kemény és puhafát, kefetárgyakat, gazdasági és házi szükségleti czikkeket, ablakfákat s még a pince-helyiségekben is működnek a gépek.

A gyár eddigi termékei közül a tulajdonosok egy kis kiállítást rendeztek s különösen a sokféle fajú, igen csinosan kiállított kefék nyertek meg mindenki tetszését.

A társaság tagjai egy óránál tovább időztek a telephelyiségekben s a látottak fellett nemcsak meglegedve, hanem azok által meg is lepetve, miadanyian gratuláltak a telephelyesítőnek.

Mi a magunk részéről szintén örömeinket fejezzük ki a felett, hogy hazai iparunk ily bezagpoltó vállalattal gyarapodott!

*** Szűkkeblűség.** Mig a felolvasó-kör működött, estélyeit rendszerint a városháza nagy tanácstermében tartotta. Most azonban, a mint a felolvasókör „Csokonai-kör”-re alakult, nem akarják többé megengedni, hogy az estélyek a szokott helyen tartassanak. Ali megmértünk hitelt adni az első hírek, mely ezen szűkkeblűséget tudatta velünk s még most sem tudjuk magunknak megmagyarázni, hogy mi lehet ezen szűkkeblűség oka? Ha valami nyereszkeskedő, üzletszerű társulatról lenne szó, melynek produkcióit nem tűnének meg a városháza nagy tanácstermében: azt értenők s helyeselnők; de midőn oly körrel van szó, mely a közművelődést, tehát Debreczen város szellemi érdekeit szolgálja s az ilyen körök szűkkeblűsége megtagadják a városháza nagytermét, mely a debreczeni közönség sajátja: azt nem értjük és nem is helyeselnénk. E szűkkeblűség mindenkit megbotránkoztat s nem tudjuk elképzelni, hogy melyik fejből pattant ki a „Csokonai-kör”-t száműző gondolat? Elvárjuk és reméljük, hogy városunk polgármestere, kiról az ily ázsiai barbarizmus helyeslése nem tételhető fel, intézkedni fog az iránt, hogy a gazdátlan határozat megsemmisítessék s a városház nagyterme — a kulturális czél érdekében — a nagy közönség előtt megnyitassák!

*** „Szegény Jonathán.”** Tegnap volt főpróbája Millóker Károly legújabb operettjének, a „Szegény Jonathán”-nak. A darab zeneje rendkívül kedves, a szövege pedig a legszelembes operett-lyretrók egyike. A külső kiállítás fényes verseny a budapesti előadással. A díszletek Kóborban, az elismert nagy nevű díszletfestő: Lútker és Ferenc műtermében készülték s bizonyára megfogják lepi szépségükkel a debreczeni közönséget. A darab meseje a következő: Vandergold amerikai milliomas beleuna a világi gyönyörökbe, megakarja magát ömni, de akkor vetődik eleje Tipp Jonathán, ki szinten ongyilkos akar lenni, mivel nincs mit ennie. A milliomas egyet gondol es egész vagyonát Jonathánra ruuazza, ő maga pedig a szegényesben próbálja meg a boldogságot, csupán azt kéri ki, hogy ha egyikök megunna az életet, úgy mindketten megöljük magukat. Egy dai lesz erre a jel. Jonathán beleegyezik es azután pompás életet kezd folytatni. Elveszi feleségül Molly szobaleányt, a mit szeret, de boldogságot mindég zavarja az a gond, hogy hatna Vandergold megunna az életet s eenehki a dait, aztan meg kell ömni magát. Vandergold csakugyan előkerül, meg is unta az életet, de a dai már nem jut eszebe, Jonathán később beleuna a gondba, hatha eszebe jut Vandergoldnak a dal — visszaadja neki egész vagyonát, lesz ismét szegény legény, de nyugodt. Az egész darab szépen fejezi ki azt az eszmét, hogy a szegényeseg nyugodt lelekkel millióknál többet ér. A főpróbát nagy közönség nezte végig.

*** A „Csokonai-kör” választmánya** holnap d. u. 5 órakor a kereskedő ifjak önképző együletének helyiségebea ülést tart. Tárgy: sürős es fontos intézkedés a felolvasás tárgyában. (Lásd, „Szűkkeblűség” cz. mai nrunket. Szerk.)

*** A szivar- és dohányfogyasztás a folyó évben.** 1889-ik év szeptember havában dohányes szivarfogy. után befolyt a jövedekhez 2,922,600 forint; mig 1890. szeptember havában 3,240,000 forintal több folyt be. Az iden 1890. szeptember hó végéig (tehát 9 hó alatt) összesen 1,865,000 forintal több vetetett be, mint a megelőző év hason szakában. A dohánygyártmányok fogyasztásában a szeriat rohamos

emelkedés mutatkozik — Wekerle nagy öröme!

*** Alapszabály megerősítés.** A debreczeni csizmadia iparosságok betegszélesztő es rendfentartó együletének alapszabályait a belügyminiszter megerősítette.

*** Kereskedők es iparosok figyelmébe.** A nagym. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 58204. sz. a. alólirt kamarához intézett leiratában figyelmzett azon panaszokra, melyek a Magyarországból külföldre s különösen Ausztriába küldött postai küldemények szabálytalan csomagolása miatt újabb időben felmerültek. Így pl. a gabona áru-minták burkolata rendszeren oly gyenge, hogy az összekötő zsinégtől megsértetik s tartalmának egy része szállítás közben kihull es elvesz; drága ruhaszövetek s kész ruhák a legrosszabb minőségű papirdobozba csomagoltatnak; értékes küldemények s pénzés levelek a legkisebb érintésre is lepatanó pecsétviaszszal záratnak le. — Felhívjuk ennélfogva az érdekelteket, hogy postai küldeményeiket gondosan csomagolják, különösen pedig a gabona-mustrákat vászon vagy más szövött anyagból készült zacskóban küldjék, mivel a posta-kincstár a czelszerűtlen csomagolás követelményeiért nem szavatol. Debreczen, 1890. nov. 10. A keresk. es iparkamara.

*** Husarak megállapítása** sbejelentve 1890. novemb. 12-től 19-ig. — 30 kr Kovács Jánosnál csapó u. 374. sz. a. 34 kr Rác Gy. néli czelegled-utca 2599 sz. a., csapó-u. 587. sz. a., Bence Józsefnél árok u. 687. sz. a. 36 kr Rác Gy. néli csapó u. 358. sz. a., a mészáros társaságnál mester u. 3655., csapó u. 240. es 376. könyök u. 574. sz. a., kut u. 2323. sz. a. — 40 kr Kovács Jánosnál a hentes székben, csapó 327. es a mészáros társaság 18 székben. 42 kr Ungvári Andrásnál piacz 1. székben, czelegled u. 55., dedó u. 125 sz. a. 44 kr. a három izraelita mészárszékben a piaczon. — Jegyzet: Ungvári András három székben 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.

*** Borkereskedők figyelmébe.** A hazai borkereskedés es termelés érdekében hatályosabb megvédése indokából czelszerűnek látszik, hogy az érdekelteknél termelők es kereskedők, nevezetesen mindazok, kik boraikat a külföldön való utazástól es a hamisítvány forgalombahozatala általi karóstitástól óvni óhajtják, — boraikat szabályszerűen lajtmozott vedjegyek oltalma alatt hozzák forgalomba, minthogy a vedjegyek kölcsönös oltalma tekintetében fennálló nemzetközi egyezmények erejénél fogva a kereskedő es termelő hatályos eszközt találhat arra, hogy a hamisító ellen sikerrel eljárhasson. Midőn ezen körülményre az érdekelteket figyelmét már csak saját érdekükben is felhívjuk, egyzersmind megjegyezzük, hogy a kereskedelmi es iparkamaránál es czélra külön vedjegylajstromozó hivatal áll rendelkezésre. Debreczen, 1890. novemb. 10. A kereskedelmi es iparkamara.

x Tartós gyórgysiker. Fájdaalmas csuznál a derék testrészek es a forgó köszvényes bántalmainál a Molliféle francia borszeszes sóval való bedörzsölés sikerrel használatik. Egy üveg ára 90 kr. Széküdes naponta utánvetellel Molliféle gyórgyszer es cs. kir. udv. szállító általi Bees, I. Tuchlauban 9. Vidéki gyórgyszerárakban es anyagkereskedésekben határozottan Molliféle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével es aláírásával. 6.

Közgazdaság.

Gabnaárak. (Budapesti terménytorzsde nov. 11.) Buza tavaszra 8.13 pénz, 8.15 áru, buza őszre — pénz, — áru, május-juniusra — pénz, — áru. Tengeri (új) 1891. máj. — jun. 6.26 pénz, 6.28 áru, aug. — szept. — pénz, — áru. Zab őszre — pénz, — áru, tavaszra 7.37 pénz, 7.39 áru. Káposztarepce augusztus — szeptemberre 13.65 pénz, 13.75 áru.

Sertés vásár. A kőbányai sertéseserek csarnok tavirata nov. 11. Az üzlet lanyha. M. urasági öreg nehez 41. — 42.50 frtg m. uras hatal nehez 43. — 43.50 — frtg, magy. urasági hatal közép 44. — 44.50 frtg, magy. uras. hatal könnyű 45. — 45.50 frtg, magy. szedett nehez — — — frtg, magy. szedett közép 43. — 44. — frtg, magy. szedett könnyű 42. — 43. — frtg, szerb. átmeneti nehez 42. — 42.50 szerb. átmeneti közép 42. — 42.50 frtg, szerb. átmeneti könnyű 40. — 42. frtg. Az árak hialalt sertéseknél páronkint 45 kgl. 47-os levonással métermásánként értendők. Romániai es szerbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adattak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban van fejében megterítettük.

Sertéslelés szám: nov. 7-én volt készlet 110,930 darab, nov. 8-9-én felhajtott 1921 darab, nov. 8-9-én elszállított 2152 drb. Maradt készletben 110,699 drb sertes.

Tarka képek.

— Irta: Porcsalmy Gyula. —

III.

A bohátói bányászlelemek. (Néprege).

Ott, hol a kis Rima folydogál. Gömörmege nyugoti része, a régi Kis-Hont-megyében van egy városka: Kakova a neve. Ennek

közlelében — keletre tőle — van egy erdőközszoruzta hegy, a Rima jobb partján — a Bohát.

Mint a tót neve is mutatja, a néphit szerint valamikor gazdag volt a Bohát hegy belseje, mert tömve volt aranyerekkel.

De az eltelten lakók mellett voltak még elő lakói is Bohátónak. A permonyikok (bányászlelemek) gazdag birodalmát képezte ez. Ott ástak ők alagutakat a hegy belsejében lakásaihoz.

De a kapzsi emberek is hirt vettek a Bohát aranyúds voltáról, eljöttek ők is, hogy még nagyobb alagutakat készítsenek a hegy gyomrában, hogy hozzá juthassanak a szép sárga aranyhoz.

A permonyikok eleinte megijedtek az idegen háborítótól, a kik az ő birodalmukba börtöködtak betörni s elakarták uzni őket, majd pedig ők akartak elköltözni, de belátták, hogy az idegenek nem meunek az ő lakásaikba, nem háborgatják őket, hanem csak az érczet vágják ki a hegyből s ezt viszik tovább, tehát bátran megmaradtak lakóhelyükön.

Királyak tanácsára elhatározták a gyűlésükön, hogy az idegeneket elvezessék lakásuk felől, még ők is segélyükre lesznek, munkájukkal megmutatják nekik, merre vannak a gazdag aranyerek.

Munkálkodtak, munkálkodtak az emberek napról-napra, de biz eleinte nem találtak ők annyi aranyat, amennyit reméltek. Kifáradva a napi munkában, a jó reménységgel keblükben mentek a pihenésre s vártak a jó szerencsére.

Egy reggel, lent a bányában nagy meglepetés érte őket. Nagy halmokban feküdt előttük a kivágott dús ércz. Meg lett mutatva az irány, hogy merre haladjanak munkájukban. Ettől kezdve asponkiut óriási arany birtokába jutottak. Lent pedig, a kies völgyben, a pázsisos réten nagy épületeket emeltek, hol az aranyat kikészítették.

A bányászok el nem tudták képzeli, honnan jön nekik az a nagy áldás, azt hittek, hogy Isten cselekedett velük csudát.

Sokszor, távozásukkor, hallottak dobogásokat s apró léptek zaját a bányák belsejében. Szerettek volna ösmerni azokat a láthatlan szellemeket, kik nekik munkájukban segítettek es amidőn visszatértek, már senkit se találtak.

Babonás félelem fogta el őket. Utóbb már feltek is bemeeni a bányába dolgozni.

Volt a bányászok közt egy deli legény, a milyen az egész tótságon nem volt: Ondronak hívták. Rövid inge, széles szja, s a rojtos rövid gatyá oly jól állottak deli természethez. Ha széles karimájú kalapja mellé az ő babája, a szép Hanna gyönyviragot tűzött, s czifra bocskort felhuzta: nem volt párja az összes legényeseg közt. E mellett meg bátor is volt ám, bárkivel is szembe szallt.

Ez a legény vállalkozott reá, hogy majd meglesi ő, hogy kik azok, kik eljönnek értök dolgozni.

Egy este leereszkedett hát szép csendesen a bánya úrbege, s elbujt egy félreeső lyukba, s várt szép csendesen.

Oda ion pedig a többiek imádkoztak érte, meg a haragot is meghuzattak lelke údveert; biztosra vettek, hogy a bátor legény oda vész, megölök a permonyikok.

A legény oda lent csak várt, várt... Egyszerre csak kopogást hall maga körül, s a bariang megvilagosodott. Apró, törpe alakok bujkáltak elő, villogó szemekkel, borzas fejfel. Mindenik kezében egy-egy eles szerzsám, s kezdik bontani az érczet, a másik rész pedig össze hordta.

Reggelig tartott a munka. Főlúrlól zaj hallatszott. Főnt türelmetlenülkedni kezdtek már a bányászok, nem tudták hova lett társuk, azert kezdtek lekiabálni a bányába.

A támadt zajra miud szet szaladtak a permonyikok, a legény is elbujt leselhyeről. Ugy teisztett neki, mintha almodott volna.

Lampáját meggyújtotta s szettekintett. Minden ugy volt, a hogy az éjjel látta: az ércz kivágva, csomókba hordva.

Oda ment a főlúzó vederhez, jelt adott, s főlhuzatta magát a földre.

A távoli hegyek möglt éppen akkor tűntek fel a fölkelő nap arany sugarai, bearanyozva a közeli s távoli hegyek ormain. Friss szellő lengett, a legény tele údóval szivta be a friss leget, s azután elbeszte a csodás látományt az őt lakgató bányászoknak, kik kalapleveve haligattak a beszédet, csak olykor-olykor mond van: Bozse moj! En istenem, mi lehet az?

Másik este már többen bátorokdtek lemenni. Minden ugy volt, ahogy Ondró mondta.

Sokáig folyt így a munka, a permonyikok segítségével, volt bő aranyüzret. A gyár alig tudta feldolgozni.

Egyszer eszebe jutott egy bányásznak, hogy a sok áldásért ne csak Istennek mondjanak köszönetet, hanem jutalmazák meg érte a permonyikokat is.

Vettek tehát új bocskorokat, kis ingeket, derekujjakat, rojtos gatyákat, czifra szoknyákat es kis kalapokat. Letették a bányában, s ott hagyták ajándékal a permonyikoknak.

De a permonyikok zokon vettek az ajándékok, erről megúdták, hogy az emberek felfedezték őket. Feltek, hogy megtádatnák lakásaikban. Eltűntek a hegyből, a ruhákat is ott hagyták; többet soha se tudtak rólok semmit.

De aranyat sem lelték többet, elvesztették az aranyereket. A gyár se tudott mit dol-

gozni, megbukott. Hiába hívták vissza a szellemeket, nem jöttek azok vissza soha.

* * *

Ma már romokban hevernek az épületek, a bányákban nem dolgozik senki. A Bohát oldalán, az úrrekeken alul azonban bányászokdnek ma is, de nem aranyat ásnak, hanem köveket; sirkövet faragnak.

A Kakova vidéki nép ajkain ma is el a permonyikok emlékezete s kárhoztatják ma is az ajándékozókát, kik oly sok aranyat elvesztettek utódaik elől ajándékozgatásuk által.

Nem is ajándékoznak azóta meg egymás közt is semmit sem, nehogy szerencséjüket elveszítsék. A feat leirt népmóddával magyarázták meg előttem is ezen sajátságos szekas okát.

SZERKESZTŐI POSTA.

„A jó kedvhez.” Gyöngye vers, melynek csak rimei érdemelnek némi figyelmet.
„Nagy Lajos kora.” Ennyit az elemi iskolai növendék is tud Nagy Lajosról.
„Nem datok többé.” Nagyon jól teszi, ha fogadását megtartja!

Debr. Színház.

Holnap, pénteken, november 14-kén, itt másodsor:

A szegény Jonathán.

Nagy operette, 3 felvonásban.

Vasutimenetrend.

(Okt. 1-től.)

Debreczenből indul:

B.-pest—N.-Várad tele (gyv.)	d. e.	8 ó. 27 p.
" "	d. u.	1 ó. 5 p.
" "(csak N.-Várad felé)	d. e.	3 ó. 35 p.
" "	este	10 ó. — p.
Szatmár felé	d. u.	3 ó. 30 p.
" "(gyors v.)	este	8 ó. 04 p.
" "	éjjel	2 ó. 50 p.
Kassa felé	d. e.	6 ó. 31 p.
" "	este	7 ó. 40 p.
" "(m. á. v. indóh.)	d. u.	3 ó. 22 p.
Nánás tele: (" reggel	d. u.	5 ó. 28 p.
(" vásártérről	d. u.	3 ó. 38 p.
(" reggel	d. u.	5 ó. 44 p.

Debreczenbe érkezik:

Budapest—N.-Váradról ér.	éjjel	2 óra 35 p.
" "(csak N.-Várad felől)	reggel	7 ó. 34 p.
" "	d. u.	3 ó. 07 p.
" "(gyorsv.)	este	7 ó. 19 p.
Szatmárról	reggel	8 ó. 15 p.
" "	delben	12 ó. 21 p.
" "	este	9 ó. 35 p.
Kassáról	reggel	8 ó. 06 p.
" "	este	9 ó. 11 p.
" "(m. á. v. indóh.)	reggel	8 ó. 01 p.
" "	este	6 ó. 05 p.
Nánásról: (vásártér reggel	d. u.	7 ó. 53 p.
(" este	d. u.	5 ó. 56 p.
Budapestről Debreczenbe indul:	reggel	7 ó. 35 p.
" "	d. u. (gyorsv.)	2 ó.
" "	este (gyorsv.)	9 ó. 25 p.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
Kiadó: **Kutasi Imre.**

Felhívás.

Közadós Grósz Jenő földesi lakos csódtömegéhez leltározott s Földesen a bolthelyiségben elhelyezett vászon, fűszer s más rövidárúk es fizletli felszerelések, — továbbá a közadós lakásán levő butorok 2514 fnt 97 kr. leltári becsértékben zárt ajánlat utján eladatnak — Felhivatnak ennélfogva a venni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat es az eladandó ingóságok leltári becsértékének 10%-át készpénzben folyó 1890 évi december 3-ik napjáig alantírt tömeggondnoknál — kinél a leltár is megtekinthető — adják be.

Debreczen, 1890 nov. 13.

Dr. Nagy Kálmán

ügyvéd. tömeggondnok.

JAEGER. SZABÓ LAJOS FIAI

cszegled utczai fő- és piaczi fióküzletében
Kaphatók az eredeti és egyedül valódi JAEGER egézség-fentartó és fejlesztő ingek, ujjasok, labraválók férfi és fiúk részére. Ingek, ujjasok, vállfűzők, vállfűzővédők, bugyogók, szoknyák, mellvédők, térdmelegítők hölgyek és leányok részére.
Lovagló mellények, láb-szármelegítők, haskötők, a katonaság részére.
A gyakorlat folytan legkitűnőbbnek bizonyult egészségvédő, mosható
Jaeger utczai fiu-öltönyök
minden színben és többféle szabás szerint. Férfi, női rövid és hosszú harisnyák.
Nagyválaszték: színes ablakfüggő nyokban, gyapjú ágyterítőkből és flanel takarókból.
Rumburgi, Creas és Irlandi vásznakban, fehér- és színes zsebkendőkből, teljes kinázási kelengyekben, valamint minden a szakmába való, ezikkben.

cézgnél
ujjonnan raktárra érkeztek:
Női ruhaszövetek, Színes mosó velezek, Téli (Himalaya) kendők, Alsó ingek, nadrágok, Harisnyák, keztük.
Nagyválasztékban:
FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, Flanell takarók, lópokrócok, Szőnyegek.

MOLL SEIDLITZ PÓR

Tavaszi gyógyítás.

Nyári gyógyítás.

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegye, egy sas és MOLL A. szorosított cége látható.
Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyak-, gyomorégés, székrekedés, májbetegségek, vertolulás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél.
Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.
Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzleteiben.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.
Szátküldés naponta utánvét mellett, 3 doboznál kevesebb nem küldetik.
Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.
Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fiasos meg“-et mondok erre, ezek a gyomorot jóvá teszi a Moll-urhoz teszta.
Tisztelettel
Steinko P. J. lelkész Honnethsburg-ban.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Legjobb bedörzsoló-szer

köszvény

csúz és minden

meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírást viseli.
Bedörzsolésül sikeres használati közhely, csúz, mindenemü testájdalmak és benuulásnál; borogatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Beszélőleg vízzel vegyítve hirtelen rosulást, hányás, köhika és hasmenésnél.
Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzletében és a kereskedéseiben.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.
Szátküldés naponta utánvételt. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.
Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Kuldjon nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készített ónajtás tartani magamul.
Mely tisztelettel
Hornof, lelkész Mienolup-ban

Raktarak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla gyógyszer., Szent-Királyi és Kalenda, Geréni Fülöp.

JENEY GYULA

Debreczen, főtér, „BIKA“ szállodával szemben

VÁSZON, BÉLÉS, KÉZMŰ, kész fehérnemű és

RÖVID ÁRUK raktára.

DERÉK-FÜZÖK gyári raktára.

Menyasszonyi kelengyek teljes kiállítás elvállaltatik.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N-Varad.

Legújabb őszi és téli ruhaszövetek, szintartó velezek,

TÉLI KENDŐK és

Trico derekak nagy választékban érkeztek. (2.)

MÁRIACZELLI hashajto labdacok

(pillulae laxantes mariaz.)
Arialmas anyagokból mentes, kellemes segédanyag rest székletnél, dugulásnál és az ebből keletkező bántalmaknál, mirol a nagy kedveltség, széles körű elterjedés és nagy mérvű orvosi rendelés tanusodik. — Gyors és szelíd hatása csikaró-és földalommertes. A mellétes védjegy a valódiság bizonyítéka.
Egy doboz ára 20 kr. Egy teleres 6 dobozzal 1 frt. A pénznek előleges beküldés mellett. Kérmentes postai szállítással együtt egy teleres ára 1 frt. 20 kr., 2 teleres 2 frt. 20 kr., 3 teleres 3 frt. 20 kr.
BRADY C. gyógyszerész, Krensterben (Morvaország).
Az alkotó részak nyilvánosságára vannak hozva.
Gyógyszertárakban kapható.

Debreczen 1890. Nyomtatás: Kutsai Irsakönyvnyomdájában.

KASZANYITZKY ENDRE

Kuhinka István K. üveggörcezzellán, rampa és háztartási cikkek raktára DEBRECZENBEN

ajánlja pontos kiszálgát és gyári árak mellett az őszi és téli idényre ujonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett
Ditmar és **Brunner-féle** a legjobbak elősmert gyártmányu salon, függő és asztali petroleum lámpát minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát
Tisztelettel
Kaszanyitzky Endre
Képes arjegyzékek kívánatra bérmentve.

129. Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapestten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. é. június 1-én életbe lépett eladási, üzemi és szállítási módokhozra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpenzítés mellett, szákkal együtt 100 kiló.

A. Asztali dara nagy és aprószemű	16.20
B. Szinte „közepszerű“	15.20
O. Kihályisz	15.20
1. Lágyisz	15.—
2. Mottlisz	14.60
3. Zsemlyesz 1-ső rendű	14.40
4. „2-od“	14.—
5. Fehér kenyérsz 1-ső rendű	13.40
6. Szinte „2-od“	12.80
7. Közep kenyérsz 1-ső	12.20
8. Szinte „2-od“	11.60
8 1/2. Barna „1-ső“	10.80
8 3/4. Szinte „2-od“ 40 kg.	9.40
9. Lágyisz „70“	8.—
10. Veres szinte „50“	—
11. Finom korpa szákkal „50“	4.60
12. Darva korpa szákkal 40 kg	4.20

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tól engedmény a felemeltt egyezmény folytan szintén beszüntettetett.
Debreczen, 1890. okt. 25.

JENEY GYULA

DEBRECZEN

főtér, „BIKA“ szállodával szemben.

Ajánlja dúsan felszerelt

Vászon-, bélés-, kézmű- és rövidárú-raktárát,

nemkülömben a most ujonnan raktárra érkezett

NŐI RUHA SZÖVETEKET, hozzávaló diszeket, SZÍNES MOSÓ VELEZEKET

dús választékban, a legolcsóbb árak mellett

Téli Himalaya kendőket, FÜGGÖNYÖKET

és ágyterítőket.

8971
1890.

Arlejtesi hirdetmény.

A város területén lévő pöczegődörök és földalati csatornák vállalata, valamint a gyeptesterség és az ezzel összekötött teendők. az 1891. január 1-től 1893. december 31-ig terjedő három évre, és pedig vagy együttesen, vagy külön-külön kiadatul fog.

Felhívtnak ennélfogva a vállalkozni kívánók, hogy zárt ajánlataikat bánatpénzzel ellátva 1890. decz. hó 2-i napjának délelőtt 10 órájáig, a polgármesteri hivatalhoz adják be. — Azok, ugyancsak, a városház nagytermében nyilvánosan fel fognak bontatni.

A vállalati feltételek a hivatalos órák alatt a számvevői hivatalban megtekinthetők.

Azok, kik egyedül, a pöczegődör és földalati csatornák vállalatára ajánlkoznak, 500 frt, azok, kik egyedül a gyeptesterségre vállalkoznak, 40 frt, kik mind a két vállalatra ajánlkoznak, 540 frt bánatpénzt kötelesek zárt ajánlataikhoz mellékelni.

Kelt Debreczen, 1890. nov. 10.
A városi tanács.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól, a legnagyobb eredményre használhatók az altesti szervek betegségeinél, könnyen hashajtok és vertiszítók; egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrást olvasni és czukrozott aalkja miatt még gyermekek is szívesen veszik. — Ezen labdacok dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizo nyitványokkal kiemelve.
Egy 15 labdacot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger, (8 doboz 120 labdac) ára csak 1 frt. o. é.

OVAS! Minden doboz, a melyen e czég: gyógyszerértár „zum heiligen Leopold“ nem áll és a másó oldalon védjegyünk nem hordja, egy hamisítvány, melynek megveletét a közönség óvatk igen kell figyelni, hogy ne ros-z, s nem semmi eredményt fel nem mutatható, de epenéséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle E zsebet labdacokat kell kérni és ezek a börtönök és hasznaiat usztáson az itt látható aláírással elátva. — Foraknt Béc-ben: Apoth-ke „zum heiligen Leopold“ des Neustein Ph., Bejváros, Ecke der Pankon und Spiegelgasse. Raktár, Debreczenben Rothschnek V. Emil és Tóth Béla (elobó Götti Nándor), Baras Odón Mihályovits István, Tanassy Béla gyógyszerüzleteiben.

1890.
Kilencet
Helyben és p
egy évre
Fülöp
Megyéd avia
Egyes
A lap mellé
Közlemény
1890. évi
KUTAS
szóval
Művészet
K. K.
Kereskedés
KUTAS
szóval
A
A mod
sértőbb rém
városok ósra
élni az emb
szobákban f
nál inkább
mitroszkopi
tása, mely n
sorvasztó la
zedékre örö
az iskolák t
lőzetéssel s
geiben élik
jobban voln
ségük, késő
részre az emb
hogyan ott vég
fontarthatas
legtevékeny
romlott leveg
a modern éle
sze aztán mi
tádróvesz.
Nevelés
baja, hogy
elnyomja az
ségegy sincs
rak védekezés
ható volna.
levő ifjakkal
köhécselések
tél halálba d
női nem meg
vezetésnél fog
sének legmag
anyasága fele
halál fuvalm
czáról s az a
szülő anyaság
halál csiráját
Es ment
ció, annál in
vész is, mert
alkalom kíná
embert.
A nagy
világtörténelm
harcozat viv
tömege ellen
tönkre téve,
A „DEBB
YISSZ
— Eg
Az on
A midőn
nekülhettem,
stem magam is
az akkor meg
helyre a „Czif
Ez ugyane
piacz- és Czég
vács féle — m
tár két emelet
tenstein, Mayer
ursk keresked
mester mostani
E kávéhá
levő orosz kato
számmal, itt te
littak egész el
Károly zeneje
maskor hatalm
Bevetődve
lattam ott az ő
mert őt ugy m
többet mindem
tan, hogy huz
ves „M e g v i
lesz mind a
ját az orosz t
nuja voltam, h
tisz (az öltöz
medán volt) m
előtte s a kez
telt tányert od
ségeen bele m